

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Tekstivastine Hippos Dataekosysteemi, jakso 3

Sisällys

Tekstivastine Hippos Dataekosysteemi, jakso 3.....	1
Jakso 3, osa 1.....	2
Jakso 3, osa 2.....	12

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jakso 3, osa 1

Jakso: Digitalisaatio ja yritysten kilpailukyky datataloudessa sekä niiden datavalmius, osa 1.

Puhujat: Jaana Mäkelä, Mikko Eloholma ja Marko Mikkola.

Jaana Mäkelä

Tervetuloa kuuntelemaan Hippos Dataekosysteemi -hankkeen podcastia. Minä olen Jaana Mäkelä, tämän kyseisen hankkeen projektipäällikkö, ja mä oon kiinnostunut kuulemaan Mikko Eloholman ja Marko Mikkosen ajatuksia datataloudesta. Miten ja millä reunaehdoilla yritykset voivat hyödyntää datasta saatavia mahdollisuuksia? Ja lisäksi olisi kiva kuulla siitä, miksi yrittäjien kannattaisi ottaa yhteyttä nimenomaan tähän meidän hankkeeseen.

Mikko sinä olet dataosaamisen kehittäjä ja koulutukseltasi kasvatustieteen maisteri. Olet työskennellyt TIEKEssä kuutisen vuotta. Osaamisesi keskiössä ovat datatalous, vastuullisuuden eri teemat, digitaalinen taloushallinto sekä digikyvykkyys. Eli olet varsinainen moniottelija täällä digitalisaatiokentässä. Nyt sinulla on erityisen ajankohtaisena Datava-hanke. Haluaisitko kertoa itsestäsi jotakin lisää?

Mikko Eloholma

Siinä tulikin hyvin näitä perustietoja. Nyt ollaan tän datatalouden äärellä. Tämä hanke, mistä mainitsit, Datalla vastuullista kilpailukykyä, niin siinä autetaan Uudenmaan yrityksiä ja erityisesti pk-yrityksiä datan mahdollisuuksien ymmärtämisessä ja hyödyntämisessä.

Eli järjestetään yrityksille valmennusta datataloudesta. Meillä on siinä kumppanina Thousand One League, jonka kanssa tätä tehdään. Keskitytään erityisesti valmistavan teollisuuden ja ICT-alan yrityksiin. Sen lisäksi TIEKellä on ollut vastuussa tällaisen datavastuullisuuden valmennuksen kehittämisestä ja toteuttamisesta. Siinä keskitytään nimenomaan datan vastuulliseen hyödyntämiseen ja etiikkaan. Se on tämmöinen palvelu, jota TIEKellä tarjotaan, eli se pyöräytetään kaksi kertaa vuodessa, tää datavastuullisuuden valmennus.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jaana Mäkelä

Kiitos, Mikko, ja tervetuloa myös TIEKEstä, Marko Mikkonen.

Marko Mikkonen

Kiitos kutsusta podcastiin.

Jaana Mäkelä

Sinulla on työhistoria isoissa yrityksissä ennen kuin aloitit TIEKellä, ja olet liiketoiminnan asiantuntija. Olet pohtinut eri yhteyksissä, mitä dataa olisi hyvä kerätä, missä muodossa, miten ja missä dataa halutaan liiketoiminnassa hyödyntää. Nykyisessä työssäsi koordinoit ainakin kolmea kokonaisuutta, mikäli olen oikein ymmärtänyt: energiansäästöä datalla isännöinti- ja kiinteistöpalveluissa, sellaista Data Step -hanketta, joka keskittyy datan saatavuuteen ja sen hyödyntämiseen, ja lisäksi vastaat TIEKEN ICT-sopimukset-palvelusta. Haluaisitko sinä puolestasi kertoa jotain lisää itsestäsi?

Marko Mikkonen

Työarki on tosiaan kulunut jo aika pitkään siellä liiketoiminnan ja IT:n välimaastossa. Pääfokus on liiketoiminnan kiikareilla, ja toisaalta myös asiakaskokemuksen näkökulmasta lähestyä sitä dataa: miten sitä saadaan, miten sitä hyödynnetään organisaatiossa ja miten ennen kaikkea sen avulla luodaan lisäarvoa asiakkaille. Tylsästi voisi sanoa, että on erikoistunut näihin teemoihin digitaalisen markkinoinnin sekä erilaisten digitaalisten asiointi- ja raportointipalvelujen ja digitaalisen myynnin näkökulmasta.

Ja tosiaan TIEKellä olen Datalla energiasäästöä -hankkeessa ja Data Step -hankkeessa projektipäällikkönä. Lisäksi mainitsemasi ICT-sopimusohjajapalvelun ohella vastuulla on Hanketori-nimisen palvelun kehittäminen. Eli Hanketori on osoitteessa www.hanketori.fi oleva verkkopalvelu, joka kokoaa yritystä tai organisaatiota kiinnostavat julkiset tarjouspyynnöt kasaan esimerkiksi siten, että palvelu lähettää asiakkaalle tietoa julkaisutusta tarjouspyynnöstä, kun tietyt määritellyt ehdot täyttyvät.

Ja ehkä Data Stepistä vielä muutama sana. Tuossa vuoden alusta startannut hanke, Datataloudesta kasvua Uudellemaalle -niminen hanke, jota Maanmittauslaitos koordinoi, ja sen tavoitteena on tukea yrityksiä datan saatavuuden ympärillä ja pyrkiä auttamaan

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

yriityksiä kehittämään myös kansainvälisesti kestävään liiketoimintaan datan avulla. Maanmittauslaitoksen ja TIEKEN lisäksi siinä on Helsingin kaupunki, Keksintösäätiö ja Arcada-ammattikorkeakoulu mukana.

Jaana Mäkelä

Kiitoksia. Paljon on tohinaa teilläkin siellä. Nyt tosiaan tän Hippos Dataekosysteemi - hankkeen näkökulmasta keskustellaan asioista. Tää hankehan on Keski-Suomen liiton rahoittama hanke, mutta mitäs kuuluu Suomen digitalisaatiotilanteeseen juuri nyt?

Mikko Eloholma

Ainakin voi sanoa, että paljon tapahtuu ihan globaalistikin. Nyt on tekoäly ja sen voimakas kehitys ja tuomat mahdollisuudet yrityksille. Jos miettii yritysten digitalisaatiota, niin tavalla tai toisella kaikenlaiset pk-yritykset on kiinnostuneita generatiivisen tekoälyn uusista mahdollisuuksista. Nimenomaan niistä uusista mahdollisuuksista, että se ei ole enää ehkä vaan sitä yksilöllistä hyödyntämistä ja käyttöönottoa, vaan ihan sitä yritys-kohtaista, vaikka sitten tekoälyagenttien käyttöönottoa.

Toinen teema, mikä on ollut paljon pinnalla viime aikoina, on tämä digitaalinen suvereniteetti. Siinä on ehkä tällaisia laajempiakin globaaleja kehityskulkuja, että halutaan ottaa Euroopassakin omiin käsiin tätä digitaalista infraa, ja miksei Suomessakin. Ollaan havahduttu siihen, että ollaan aika riippuvaisia, vaikka yhdysvaltalaisista pilvipalveluista, ja mietitään sitä, miten voitaisiinkin tehdä asioita paikallisemmin.

Nämä kaksi teemaa tuli nyt mieleen tästä tilanteesta. Ja sitten ehkä tilastonäkökulmasta, eli siitä näkökulmasta, että miten Suomessa menee, niin musta Business Finland kiteytti hyvin yhdessä julkaisussa, että Suomessa on vähän tällainen paradoksi tässä digitalisaatiossa. Toisaalta ollaan edelläkävijöitä työkalujen käyttöönotossa.

Kun on viime vuosina tutkittu pilvipalveluiden ja tekoälyn käyttöä, niin Suomi on selvästi EU-keskiarvon edellä ja ihan siellä kärjessäkin. Vaikka pilvipalveluiden käytössä käytetään hyvin aktiivisesti uusia teknologioita, se ei ole aina kanavoitunut tuottavuuteen niin hyvin. Teknologian yhteys tuottavuuteen voi olla välillä vähän heikkokin, ja siihen etsitään ratkaisuja. Varmasti just nää datatalouden uudet liiketoimintamallit on siinä avainasemassa, että pystyttäisiin myös kehittämään uutta liiketoimintaa niillä käyttönote-tuilla teknologioilla. Se on se, mihin pitäisi saada vauhtia.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jaana Mäkelä

No niin, nythän tämä meidän hanke on just nimenomaan tuon asian ytimessä. Mitäpä sinä tuumit?

Marko Mikkonen

Niin, iso kysymys tuo on, enkä tiedä, olenko aivan ihan kärki vastaajia tuohon. Mutta kylähän useiden tutkimusten ja raporttien mukaan me ollaan edelleen siellä digitalisaation hyödyntämisen kärkipäässä. Tää on musta samalla kuitenkin niin, että digitaalisten palveluiden ja laitteiden ilmasto- ja ympäristövaikutukset kasvaa jatkuvasti, ja semmoinen vastuullinen, kestävän datan ja tekoälyn hyödyntäminen on sellainen teema, jota ei voi sivuuttaa, kun puhutaan digitalisaatiotilanteesta nyt ja tulevaisuudessa.

Täytyy sanoa, että nää on erittäin tärkeitä teemoja myös TIEKEN toiminnassa, ja niihin tarjotaan apua ja tukea muun muassa Green ICT -ekosysteemin ja erilaisten datavastuullisuusvalmennusten muodossa. Eli voisi ehkä sanoa, että painopiste ei ole enää pelkässä digitaalisissa palveluissa, vaan siinä datan fiksussa hyödyntämisessä, ja toivottavasti sen kautta myös Suomen tuottavuus lähtee jälleen kasvuun.

Yksi konkreettinen esimerkki tuli mieleen: sain tuossa työskennellä viime vuoden loppuun asti yhdessä hankkeessa, jonka tavoitteena oli yhdessä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa edistää nimenomaan digikyvykkyyttä, digiosaamista ja työhyvinvointia pk-yrityksissä. Osana sitä hanketta julkaistiin Moniosaava pienyritys.fi -sivusto, johon koottiin erilaisia materiaaleja kehittämisprosessin, digitaalisuuden johtamisen ja osaamisen kehittämisen ympärille. Tavoitteena oli, että mikro- tai pienyritys voi niiden avulla lähteä pohtimaan omaa asemaansa ja tarkastella omaa digitaalista identiteettiään ja tilannettaan, ja ennen kaikkea tunnistaa kehityskohteita omassa toiminnassaan. Täytyy sanoa, että kun materiaaleja tehtiin ja muutenkin hankkeessa mukana olevien yritysten kanssa keskusteltiin, niin kyllähän pk-yrityskentässä toi digitalisaatiotilanne vaihtelee hyvinkin suuresti. Meillä on niitä kuuluisia edelläkävijöitä, joissa digitalisaatio tietyllä tavalla henkilöityy yrittäjään tai yritysjohtoon, mutta sitten on tosi paljon takamatkalla olevia yrityksiä, joissa on vielä paljon tehtävää, jotta digitaalisuus saadaan aidosti osaksi yritystoimintaa.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jaana Mäkelä

Kyllä, sivusit sittenkin jo tuota minun seuraavaa kysymystä, eli mitä teidän mielestä tarkoittaa datatalous?

Mikko Eloholma

Näitä liiketoimintamallejahan on hyvin klassisia. Jos miettii globaalisti, vaikka sosiaalisen median palveluja, joita käytetään päivittäin, tai miksei verkkokauppojakin, niin niissä data on arvo luonnin väline. Just sitä kautta, että meistä käyttäjistä kerätään dataa ja sitten meille personoidaan sisältöä sen pohjalta. Tavallaan sitä kautta meidät pidetään siinä palvelussa: ne suositukset, mitä me saadaan, ja se personoitu sisältö.

Toinen esimerkki voisi olla tällaiset logistiikkaan liittyvät innovaatiot tai alustatalouden ratkaisut, kuten Uber tai Wolt, joissa data tuottaa arvoa siten, että palvelu pystyy tehokkaasti yhdistämään vaikkapa kulkuneuvoja ja asiakkaita tai ravintoloita ja asiakkaita. Eli tällä tavalla data luo sitä uutta arvoa.

Joo, no voisin sillä aloittaa, että datatalous tarkoittaa sitä, että hyödynnetään dataa aktiivisesti, mutta se ei pelkästään tarkoita sitä, vaan viittaa kyllä siihen, että data on ihan keskeinen arvonlähde oikeastaan siinä, että se on liiketoiminnan ydin. Tavallaan, niin kuin nimikin sanoo, talous jollain tavalla rakentuu parhaimmillaan sen datan ympärille. Eli tää on ehkä sellainen tietynlainen näkökulma siinä.

Jaana Mäkelä

Kyllä, mitäs Marko tuumii?

Marko Mikkonen

Helppo yhtyä noihin Mikon sanoihin. Itse ehkä määrittelen datatalouden siten, että se on talouden osa-alue, jossa datan kerääminen ja hyödyntäminen on keskeinen osa liiketoimintaa. Ja tosiaan, data on arvonluonnin lähde. Ehkä voisi sanoa, että minulle datatalous tarkoittaa toimintamallia, jossa data nähdään keskeisenä tuotannontekijänä. Ennen kaikkea voisi kiteyttää, että se on kyky kerätä, yhdistää, analysoida ja jakaa dataa niin, että siitä syntyy arvoa.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Ja mitä se arvo on? Se voi olla monia asioita, esimerkiksi parempia palveluja, tehokkaampia prosesseja, kenties jopa uusia liiketoimintamalleja tai parempaa päätöksentekoa, asiakaskokemuksen kehittämistä tai parantamista sitä unohtamatta. Ehkä näin kiittäisin datatalouden mun näkökulmasta.

Jaana Mäkelä

Kyllä. Jos pohditaan vähän tuota osaamista. Ainakin Mikko, sun olen kuullut puhuvan, että oleellista on yritysten datatalouden kehittämässä, että uskaltautuu ulos omasta alastaan ja oppii muilta. Mitä sinä tarkoitat tällä?

Mikko Eloholma

Sitä voi ajatella sitä kautta, että kun me käytetään tällaista termiä kuin datatalous, niin silloin se ei oikeastaan ole toimialariippuvaista välttämättä, vaan se viittaa siihen, että data voi olla arvoluonnin lähde millä tahansa toimialalla ja jopa eri toimialoilla. Vaikka niissä on toki hyvin paljon eroja, on ihan selvää, että vaikka tämmöinen alustatalouden ratkaisu, kuten Wolt tai Uber, on ihan erilaista liiketoimintaa kuin vaikka maatalousyritys, joka myy omia tuotteitaan B2B-asiakkaille. Mutta se näkökulma, mitä datatalous siihen tuo, on se, että samanlaiset liiketoimintamallit voivat itse asiassa toteutua eri toimialoilla riippumatta siitä, mitä tuotteita tai palveluita ne loppupeleissä ovat.

Siksi kannattaa katsoa ympärilleen. Vaikka maatalousyrittäjä ei lähtisikään toteuttamaan Woltin liiketoimintamallia suoraan omalla toimialallaan, se voi miettiä, mitä tämmöinen datan hyödyntäminen meidän asiakkaistamme voisi olla. Sieltä voi löytyä semmoisia logiikoita, jotka auttavat sillä omallakin toimialalla. Esimerkiksi tämmöinen logistiikkatoimijoiden yhdistäminen on semmoinen, jota kaikissa toimitusketjuissa täytyy pystyä tekemään tehokkaammin, ja se voi mahdollistaa uutta liiketoimintaa hyvin monilla toimialoilla, koska logistiikka on osa kaikkia toimialoja tavalla tai toisella.

Ehkä toisena esimerkkinä voisi sanoa, että puhuttiin me mistä tahansa yrityksistä tai toimialasta, niin kaikilla on asiakkaita. Se on yhteinen nimittäjä. Sitten voi miettiä, että mitä asiakasdatan analysointi voisi meille antaa. Se voisi auttaa meitä löytämään indikaattoreita, joista tunnustetaan potentiaalinen asiakas. Se voi auttaa miettimään eri toimialueiden mukaan, minkälaisilta alueilta meidän asiakkaamme yleensä tulevat, mikä yhdistää niitä ja vaikka sitä, mistä me voitaisiin löytää uusia asiakkaita. Kaikki näät asiat

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

on sellaisia, joissa kannattaa katsoa oman toimialan ulkopuolelle, ihan niin kuin muusakin liiketoiminnan kehittämisessä, jotta pystyy muodostamaan niitä yhteyksiä.

Jaana Mäkelä

Kyllä. No Marko, datatalous tuo uusia mahdollisuuksia, niin kuin Mikkokin tuossa jo kuvasi, että kun katsoo boksin ulkopuolelle, sitä kautta voi vahvistaa yritysten kilpailukykyä ja myös resilienssiä. Mutta se edellyttää henkilöstöosaamista. Millaista, Marko?

Marko Mikkonen

Niin, kyllähän se tuo tietyllä tavalla semmoisia uudenlaisia yksilöllisiä osaamistarpeita. Näen, että siinä tarvitaan yhdistelmä sekä teknistä osaamista että liiketoimintaymmärrystä. Esimerkiksi datalukutaito tai data-analytiikan tällöinen perusymmärrys, kyky hyödyntää tekoälyä ja automaatiota arjessa, muutoskyvykyys, jatkuva oppiminen ja semmoinen kyky tehdä päätöksiä datan pohjalta korostuu näissä taidoissa. Tänä päivänä varmasti myös tommonen kyberturvallisuuden ja informaatioturvallisuuden perusosaaminen laskisin tähän kuuluvaksi. Ja näihin liittyen muuten pieni vinkki: koska itse parhaillaan opiskelen Jyväskylän yliopistossa, siellä on käsitykseni mukaan tarjolla kaikille maksuttomat tällöiset kurssit näihin teemoihin liittyen, eli itsenäisesti suoritettavat verkkokurssit nimellä Kansalaisen kyberturvallisuus ja Kansalaisen informaatioturvallisuus.

Itse ne käyneenä suosittelen vahvasti tutustumaan niihin. Oli hyvää ja hyödyllistä materiaalia. Mutta sitten lopuksi täytyy ehkä kuitenkin korostaa, että vaikka sanoin, että datatalous tuo uudenlaisia yksilöllisiä osaamistarpeita, niin kyllähän se tuo myös uudenlaisia ajatusmalleja ja osaamistarpeita sinne yrityksille ja organisaatioille. Ehkäpä se on semmoinen puoli, mistä ei olla vielä niin paljon keskusteltu ja puhuttu. Monesti lähestytään sitä yksilön näkökulman kautta, mutta mun mielestä yksi tärkeä näkökulma on tuo yrityksen ja organisaation näkökulma.

Jaana Mäkelä

Aivan, eli onko tuo kaikki yksi, mitä edellä kuvasit, sitä digikyvykkyyttä?

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Marko Mikkonen

Nää voisi laskea digikyvykkyyden alle. Ja jos miettii tuota mun työtä ja TIEKEN työtä, niin kyllähän tällainen digikyvykkyyden kasvattaminen on tosi tärkeä teema meillä, ja sen ympärillä työskennellään monesta eri vinkkelistä. Kyllä ne osaamistarpeet muuttuu teknologian ja toimintakulttuurin muuttuessa, ja pyritään ennakoimaan kehityskulkuja ja olemaan kumppani niihin vastaamisessa.

Jos miettii vielä, mitä mulle digikyvykkyys tarkoittaa, niin ehkä se on semmoista organisaation tai yksilön kykyä hyödyntää digitaalisia teknologioita strategisesti tai muilla tasoilla tehokkaasti ja turvallisesti. Ehkä haluaisin korostaa myös ihmisen roolia, että digikyvykäs organisaatio on yhdistelmä ihmisiä, prosesseja, johtamista, kulttuuria ja teknisiä ratkaisuja. Eli se kokonaisuus mahdollistaa sitten jatkuvan uudistumisen.

Mutta sitten vielä yksi näkökulma tähän: tietynlainen haastehan on, että miten sitä osaamista ja digikyvykkyyttä sitten todennetaan ja todistetaan. Siihen pieni vinkki, että TIEKellä on kehitetty tällainen digitaalisten osaamismerkistö, joka tarjoaa valmiita malleja digitaalisten taitojen tunnistamiseen ja tunnustamiseen. Se koostuu kymmenestä osaamismerkistä ja viidestä koontimerkistä, ja tuommoisen koontimerkin saa aina, kun kyseisen osaamistason kaikki osaamismerkit ja edellisen tason koontimerkki on suoritettu hyväksytysti. Jos semmoinen kokonaisuus kiinnostaa, niin TIEKEN sivuilta saa tästä lisätietoa.

Jaana Mäkelä

Hieno homma. Ja kyllähän me tiedetään jo aikaisemmista tutkimuksista, että silloin kun osaaminen on kunnossa, ja tässä yhteydessä nyt puhutaan digiosaamisesta ja muista tähän termiin liittyvistä asioista, niin sehän on selkeästi yhteydessä myös meidän työkykyyn ja sitä kautta kokonaisyhyvinvointiin. No Mikko, sinä olet puolestasi peräänkuuluttanut yhdistettyä osaamista, mitä datatalouteen tulee. Kerro tarkemmin, mitä sillä tarkoitat.

Mikko Eloholma

Voi ajatella ainakin eri tasojen yhdistämisenä. Mun mielestä datatalous tai digitalisaatio ei loppujen lopuksi ole teknologinen asia, mikä voi tuntua vähän paradoksaaliselta tai ristiriitaiselta väitteeltä. Se on ehkä vähän sellainen provokaatiokin, mutta se on mun

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

mielestä ihan hyvä ja oikeansuuntainen ajatus sen takia, että ne välineet ei kuitenkaan vielä itsessään tee meille sitä vaikkapa datatalouden liiketoimintamallia, vaikka meillä olisi käytössä hienoja sensoreita tai hienoa tekoälyanalytiikkaa tai agenteja.

Oli se teknologia mikä tahansa, ne teknologiat herättää uusia ajatuksia ja vie meitä eteenpäin, mutta potentiaalinen hyödyntäminen vaatii osaamista hyvin monelta muualtakin alueelta kuin suoraan niiden teknologioiden hyödyntämisen alueelta. Se on analytiikkaosaamista, liiketoimintamallien tunnistamista ja vastuullisuuteen eli tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvää osaamista. Se on muun muassa myös yrityskulttuurin kehittämiseen liittyvää osaamista. Tää on hyvä muistaa. Mä luulen, että se kyllä on aika selkeäkin asia monille, ja tää pätee kaikkeen yrityksen kehittämiseen.

Mutta musta tuntuu, että silloin kun me puhutaan teknologioista, meistä saattaa helposti tulla vähän sokeita kaikille muille organisatorisille ja inhimillisille tekijöille, koska me nähdään vaan se teknologia. Ja teknologia on aina jotenkin vähän sellaista hienoa, jopa maagista, ja se saa meidät haltioitumaan siitä. Siksi ehkä ei kannata unohtaa näitä muita osa-alueita, joiden kehittämistä se vaatii, että me saadaan sitä potentiaalia teknologiasta käyttöön.

Jaana Mäkelä

Kyllä, kuvasit just niitä asioita, mistä sain sopivan aasinsillan tähän. Kun yrittäjä miettii omasta liiketoimintansa näkökulmasta, mitä osa-alueita pitää hallita, että voisi ajatella olevansa valmis tämmöiseen datatalouteen, niin sanoitkin, että ne liiketoimintamallit, johtaminen ja kulttuuriosaaminen, datahallinta, data-analytiikka, datan jakaminen ja datan vastuullisuus. Näitä termejä kävitkin tuossa jo aika mukavasti läpi. Haluaisitko vielä noita osa-alueita jotenkin täydentää?

Mikko Eloholma

Me ollaan TIEKELLä kehitetty tällainen datavalmiuskartoitus. Se on avoin itsearviointityökalu, joka löytyy ihan googlaamalla. Sen idea on se, että se on tosiaan itsearviointityökalu yritykselle, ja tämän työkalun käyttäminen tai testin tekeminen vie noin 15–20 minuuttia. Se kartoitus sisältää seitsemän osa-alueita, joita tossa hyvin avasitkin, eli siellä on liiketoiminta, johtaminen ja kulttuuri, dataosaaminen, datanhallinta, data-analytiikka, datan jakaminen ja datan vastuullisuus.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Tämä jako on sellainen, mihin me päädyttiin tutustumalla muihin tällaisiin valmiuskartoituksiin. Ideana on antaa laaja-alainen kuva nimenomaan yrityksen datavalmiudesta ja niin sanotusta maturiteetista. Se auttaa tunnistamaan semmoisia alueita, joilla yritys on pidemmällä, ja sitten myös niitä, joissa ollaan vielä enemmän lähtökuopissa.

Ja koska tää datatalous on monialainen ja monitasoinen asia, niin kehitystyötä kannattaa tehdä monella alueella. Vaikka analytiikkaosaaminen auttaa meitä eteenpäin, se ei kuitenkaan ole ainoa asia. Siksi tällainen näinkin monesta osa-alueesta koostuva kartoitus on hyödyllinen. Kartoituksen tehtyään saa myös toimenpidesuosituksia ja raportin, joka sisältää niitä. Eli se auttaa sitten eteenpäin, ja se on oikeastaan kartoituksen idea.

Jaana Mäkelä

OK, hyvä tietää. No pystytkö sä sanomaan nyt sinun kokemuksen perusteella, että mistä yrittäjän kannattaisi lähteä liikkeelle, kun päättää panostaa datatalouteen?

Mikko Eloholma

Yksi vastaus voisi tietysti olla, että kannattaa lähteä liikkeelle tekemällä toi kartoitus. Sitä mä suosittelen, ja toki on paljon muitakin hyviä resursseja verkossa. Mutta sitten ehkä, jos miettii näitä mainittuja osa-alueita. Mikä niistä olisi semmoinen, mitä olisi ihan ensin hyvä miettiä. Mä sanoisin kyllä, että liiketoimintamallit on siinä avainasemassa, tai just ne niin sanotut liiketoimintatapaukset sen datan hyödyntämiselle.

Ne luo kuitenkin motivaation sille kehittämiseksi. Jos ei ole nähtävissä liiketoimintahyötyjä datan käytölle, niin sitten se jää vähän tyhjän päälle, ja saatetaan päätyä hyödyntämään dataa tavoilla, jotka on kiinnostavia ja kivoja, mutta ei välttämättä tuo sitä rahallista hyötyä yritykselle.

Ja kun tietää, että pk-yrityksillä on aina pula ajasta ja resursseista, niin kannattaa panostaa datan hyödyntämisen tapoihin, jotka tuo liiketoimintahyötyä. Ja jos keksii vaikka kymmeniä semmoisia hyviä käyttötapauksia datalle, niin sitten kannattaa priorisoida ne sen mukaan, mitkä on semmoisia niin sanottuja matalalla roikkuvia hedelmiä, jotka pystyttäisiin ottamaan vähän kevyemmin käyttöön, mutta jotka toisi kuitenkin liiketoiminta-arvoa.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Tämmöinen liiketoimintatapausten tunnistaminen ja priorisointi on mun mielestä se hyvä lähtökohta. Mutta se, että osaa ajatella niitä mahdollisia tapauksia, että mitä ne edes voi olla, niin siinä mä kehotan tutustumaan just oman toimialan muihin yrityksiin ja myös siihen, mistä aiemmin puhuttiin, eli että katsoo oman toimialan ulkopuolelle.

Niitä voi olla vaikea keksiä tyhjästä, mutta tutustumalla tämmöisiin yritystarinoin Suomesta ja maailmalta oppii niitä miettimään. Näitä on koottu paljon, eri toimijat on koonneet näitä tarinoita, ja itse asiassa tuolta Datakasvualustana.fi-sivuilta löytyy viisi hyvää tämmöistä yritystarinaa. Ne kannattaa käydä kanssa vilkaisemassa. Ne voi sytyttää vähän lampuja siitä, mitä se voisi olla.

Jaana Mäkelä

Iso kiitos, Mikko ja Marko. Oli tosi mielenkiintoista keskustella teidän kanssa näistä erittäin ajankohtaisista asioista. Jatketaan keskustelua. Ja hyvä kuulija, voit seurata näitä meidän podcasteja verkkosivuillamme Hippos Dataekosysteemi Jamk. Kiitoksia, että kuuntelit.

Jakso 3, osa 2

Jakso: Digitalisaatio ja yritysten kilpailukyky datataloudessa sekä niiden datavalmius, osa 1.

Puhujat: Jaana Mäkelä, Mikko Eloholma ja Marko Mikkola.

Jaana Mäkelä

Tervetuloa kuuntelemaan Hippos Dataekosysteemi -hankkeen podcastia. Minä olen Jaana Mäkelä, tämän hankkeen projektipäällikkö. Olen kiinnostunut kuulemaan Mikko Eloholman ja Marko Mikkosen ajatuksia datataloudesta ja siitä, miten ja millä reunaehdoilla yritykset voivat hyödyntää datasta saatavia mahdollisuuksia.

Okei, no sitten, jos ajatellaan sitä toista puolta: sinun kokemuksesi mukaan, minkälaisia haasteita yrittäjä saattaisi kohdata, kun hän lähtee tähän datatalouteen tai huomaa kasvumahdollisuuksia ja haluaa lähteä eteenpäin? Oletko huomannut jotain semmoisia yleisiä haasteita, jotka kannattaisi ihan ensimmäisenä taklata?

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Mikko Eloholma

Joo, ne liittyvät tähän, mistä äskenkin puhuin. Yksi haaste on mielestäni ihan se, että dataa on niin paljon, että siitä tulee eräänlainen runsaudenpula. Voi olla vaikea foku- soida, mihin kannattaa keskittyä. Kun tiedetään, että aika ei ole ikinä loputtomasti, eikä kyse ole pelkästään oman yrityksen ajasta. Jos nähdään, että asiakasdatan analysoin- tiin halutaan panostaa eikä omaa osaamista siihen suoraan löydy, tarvitaan vaikka kumppania. Ne ovat aina päätöksiä, joista tulee kustannuksia.

Juuri potentiaalisimpien tapausten tunnistaminen on keskeistä. Sanoisin, että siihen tämä kyllä palautuu. Kaikilla yrityksillä ei ole nykyisin liian vähän dataa, vaan sitä voi monesti olla jopa liikaa. Silloin voi olla vaikea nähdä, mikä on kaikkein kriittisin alue, jo- hon itse kannattaa keskittyä.

Toinen haaste, jonka nostaisin, on aika perinteinen haaste kaikessa liiketoiminnan kehit- tämisessä: mitä suurempi yritys, sitä helpommin käy niin, että eri työntekijöillä ja tii- meillä on omia toimintatapoja datan hyödyntämiselle ja käytölle. Voidaan puhua tietyn- laisesta siiloutumisesta. Siiloissa voidaan keksiä hyvinkin hienoja toimintatapoja ja käyttötapauksia datalle, mutta jos mieltii yritystä kokonaisuutena, ei ole hirveän opti- maalista, että siilot tekevät asioita eri tavalla eivätkä aina puhalla yhteen hiileen. Siitä tulee myös päällekkäisyyttä. Se on ehkä sellainen aika perinteinen haaste.

Valmennustason nostaminen liittyy juuri siihen, että meillä on strategia ja toimimme niin, että vedämme yritystä samaan suuntaan. Meillä on maali, johon haluamme päästä myös datan hyödyntämisessä. Sanoisin, että tietynlainen siiloutuminen on hyvin perin- teinen haaste. Se on myös teknologista siiloutumista. Siiloja syntyy helposti silloin, kun yrityksessä on eri järjestelmiä: HR käyttää omaa järjestelmäänsä, myynti omaansa ja johto omaansa. Nämä kyllä kommunikoivat keskenään, mutta eivät välttämättä aina niin hyvin kuin voisivat. Se luo siiloutumista.

Jos mieltii pk-yrityksiä, niin Teknologiateollisuuden oppaassa oli mielestäni hyvä kitey- tys: pk-yrityksen tai pienen yrityksen etu on se, että siellä näitä siiloja ei vielä ole niin paljon. Siinä on hyväkin puoli. Pienessä yrityksessä säilyy paremmin käsitys siitä, mitä kaikki muut tekevät. Siitä kannattaa ottaa hyöty irti eikä rakentaa niitä siiloja myöhem- min, jos yritys vaikka kasvaa, vaan jo alusta asti kannattaa olla strategia, että mennään kaikki samaan suuntaan.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jaana Mäkelä

Kuulostaa hyvältä, mutta sitten tämmöinen kuvitteellinen tilanne: jos lähtisitte, Mikko ja Marko, nyt investoimaan tähän datatalouteen, niin mikä se olisi?

Mikko Eloholma

No, minä voin aloittaa ja antaa sitten Markolle puheenvuoron. Jos mietin itseäni nyt yrityksenä, sanoisin, että emme ole vielä puhuneet juridiikasta tai datasääntelystä. Sanoisin, että esimerkiksi tämä EU:n datasäädös, johon ehkä tässäkin tänään vielä päästään, on astunut voimaan viime vuoden aikana, ja sitä on nyt alettu soveltaa. Siellä on paljon semmoisia asioita, jotka ovat ehkä jääneet vähän vähälle huomiolle, nimenomaan asioita, jotka mahdollistavat uutta liiketoimintaa.

Minusta tuntuu, että siinä on ainakin käyttämätöntä potentiaalia. Voisi vaikka perustaa liiketoimintaa sille, että analysoi tällaisten älykkäiden laitteiden keräämää dataa ilman, että on itse valmistanut näitä laitteita. Datasäädös mahdollistaa nimenomaan sen, että sitä dataa on aiempaa vapaammin saatavilla laitteiden valmistajilta. Tässä on mielestäni sellaista potentiaalia liiketoiminnalle, johon ei ole välttämättä vielä niin hyvin havahduttu. Se voisi olla yksi sellainen asia, johon kannattaa panostaa.

Jaana Mäkelä

Kyllä, regulaatio on tosi tärkeä asia. Mites Marko sinä näet, mihin lähtisit investoimaan?

Marko Mikkonen

Joo, hyvä kysymys, eikä ihan helppo, Jaana. Mutta jos pitäisi valita yksi semmoinen korkean vaikutuksen investointi datataloudessa, niin ehkä valitsisin organisaation laajuisen datalukutaidon, datalla johtamisen ja niiden kehittämisen. Eli ihmisten kyvyn ja kyvykkyyden käyttää dataa jokapäiväisessä työssä ja päätöksenteossa. Perusteluina voisin sanoa, että useimmissa organisaatioissa ongelma ei ole datan tai työkalujen puute, vaan se, että dataa ei välttämättä käytetä päätöksissä, mittareita ei ole tai niitä ei ymmärretä. Monessa organisaatiossa analytiikka jää alan asiantuntijoiden harteille. Tämän investoinnin myötä vaikutukset saataisiin koko organisaatioon ja kaikkiin päätöksiin.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jaana Mäkelä

Okei, kiitos. Me olemme jo monta kertaa sivunneet sitä, että datatalouden kehittämisessä tarvitaan oikeita kumppaneita. Mitä te tarkoittatte tällä?

Mikko Eloholma

Voisin lyhyesti sanoa, että voidaan ajatella yrityksen teknologiakumppaneita ja ylipäättään kaikkia kumppaneita, joita yrityksen normaalin liiketoiminnan pyörittäminen vaatii. On erilaisia järjestelmätoimittajia, jos yrityksellä on esimerkiksi CRM- tai ERP-järjestelmiä käytössä. Toisaalta voi olla oma IT-toimittaja, joka tarjoaa perusinfran ja pilvipalvelut, joissa yrityksen tiedostot ja data ovat. Nämä ovat selkeitä kumppaneita.

Mutta voi miettiä myös muita yrityksiä, joiden kanssa voitaisiin kehittää uutta liiketoimintaa. Voidaan puhua verkostoista, yritysverkostoista tai dataekosysteemeistäkin, joiden kanssa voisi lähteä jakamaan dataa. Ne ovat vähän toisenlaisia kumppaneita, mutta niihin panostamalla on mahdollista kehittää datan avulla myös aivan uutta toimintaa.

Marko Mikkonen

Mielestäni tämä on keskeinen ajatus datataloudessa, sillä datatalous rakentuu pitkälti ekosysteemeissä. Käsitän oikeat kumppanit toimijoiksi, jotka tuovat täydentävää osaamista, jota meillä ei välttämättä ole. Tärkeintä on tunnistaa, mitä ne juuri minulle ja juuri meille ovat. Ne voivat olla esimerkiksi teknologia- tai analytiikkakumppaneita, tutkimus- ja koulutusorganisaatioita tai vaikkapa toimialakohtaisia verkostoja. Kaikkea ei voi eikä kannata tehdä yksin. Uskon vahvasti, että todellinen arvo syntyy juuri yhteistyössä, ekosysteemeissä ja myös datan jakamisen kautta.

Jaana Mäkelä

Kyllä. Viittasit näihin data-avaruuksiin ja dataekosysteemeihin. Millaisia mahdollisuuksia ne tuovat yrityksille ja liiketoiminnalle?

Mikko Eloholma

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Dataekosysteemejä sivuttiinkin jo paljon. Voi ajatella, että ekosysteemi on useammasta toimijasta koostuva joukko, joka jakaa tietoa ja dataa tavalla, joka hyödyttää kaikkia osapuolia. Kukaan ei liittyisi ekosysteemiin, jos siitä ei olisi hyötyä myös itselle. Tällaista voi tehdä, vaikka julkisen sektorin kanssa, eli tiedon ja datan jakamista voidaan tehdä eri sektoreiden välillä.

Jos miettii käytännön esimerkkejä ekosysteemeistä, niitä voivat olla vaikka arvoketjut. Jos ajatellaan pk-yritystä, joka toimittaa koneen osia isommalle yritykselle tai esimerkiksi raaka-aineita, isompi yritys kokoaa niistä omia tuotteitaan, joita se myy eteenpäin. Tämä isompi yritys saattaa hankkia osia monelta eri pieneltä yritykseltä tahansa, jotta se saa lopputuotteensa, vaikkapa maansiirtokoneen rakennettua.

Tässä on jo sellainen ekosysteemi, että siellä liikkuu todella paljon tietoa ja dataa toimijoiden välillä arvoketjussa. Se liittyy siihen, mitä tuotteet sisältävät, mutta myös vastuullisuuteen. Vastuullisuuteenkin on tullut paljon sääntelyä, ja meidän pitää pystyä liikkuttamaan arvoketjuissa tietoa osien hiilijalanjäljestä. Miten materiaalit on tuotettu ja millaisissa oloissa.

Liikenteessä on paljon tarvetta ekosysteemien toiminnalle luonnostaankin, koska meidän pitää saada ajantasaista tietoa siitä, missä esimerkiksi rekat kulkevat, kun ne ovat tulossa satamaan ja laiva pitäisi saada täyteen ja lähtemään eteenpäin. Ajantasaiselle datalle liikkumisesta, rahdista, kyydissä olevasta tavarasta ja sen painosta on suuri tarve. Tässä on liikenteen ekosysteemi, jota esimerkiksi Fintraffic Suomessa edistää.

Tämä ei ole mitään teoreettista, vaan Suomessa on tällaisia esimerkkejä ekosysteemeistä. Data-avaruus on termi, jolla viitataan hieman tarkemmin datan jakamisen tapaan, oikeastaan standardoituun tapaan ja tietyllä tavalla myös infrastruktuuriin. Sillä voidaan ratkaista näitä äskeisiä haasteita ja datan jakamisen tarpeita. Data-avaruuksiin on panostettu EU:ssa paljon. Niitä on rahoitettu ja rakennettu, ja EU:sta löytyy hyvinkin laajoja esimerkiksi autoteollisuuden ympärille rakennettuja data-avaruuksia, joissa volyyymi on suuri. Niitä kehitetään myös Suomessa.

Pitäähän ehkä vielä sanoa, mitä data-avaruus tarkoittaa. Siinä ei ole kyse mistään data-alustasta, jota yksi toimija hallinnoisi ja johon muut voisivat ladata tietojansa ja hakea muiden tietoja, vaan se on hajautettu datan jakamisen ratkaisu. Sen lupaus on se, että eri toimijat voivat kontrolloidusti jakaa dataa, ja yhteiset pelisäännöt ovat siinä ytimessä. Kun tällainen data-avaruus perustetaan, pohjalla on sääntökirja, jossa määritellään, millä ehdoilla toimitaan. Jos joku haluaa liittyä myöhemmin tähän data-

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

avaruuteen, sen pitää hyväksyä sääntökirjan periaatteet. Se on kontrolloitu, turvallinen ja luotettava datan jakamisen infrastruktuuri.

Siihen liittyy myös teknologiaa, eli mukana on sopimuksellinen, teknologinen ja myös liiketoiminnallinen näkökulma. Liiketoiminnallinen näkökulma on mukana juuri siksi, että ei ole kyse vastikkeettomasta datan jakamisesta muille, vaan myös liiketoiminta on eritelty ja integroitu tähän data-avaruuteen. Se on hyvin kokonaisvaltainen malli. Voisin mainostaa tässä suomenkielistä data-avaruuksien työkalupakkia, jonka on tehnyt erityisesti tämän datahankkeen kumppani Gaia-X Finland. Sieltä löytyy suomeksi paljon tietoa data-avaruuksista ja myös työkaluja, joilla tällaista voi lähteä rakentamaan. Se kannattaa vilkaista.

Jaana Mäkelä

Ilman muuta. Marko, sinulla on projekti nimeltä Datalla energiansäästöä, ja siinä pyritään alan toimijoiden yhteistyöhön ja edellä mainittujen ekosysteemien luomiseen. Onko yhteistyötä syntynyt, ja jos on, niin millaista?

Marko Mikkonen

Pakko vielä täydentää Mikon vastausta. Data Spaces Alliance Finland on nimenomaan data-avaruuksien rakentamisesta, hyödyntämisestä, käyttötapauksista ja niistä saatavista hyödyistä kiinnostuneiden organisaatioiden yhteisö.

Katsoin, miten data-avaruus heidän mukaansa määritellään: data-avaruudet ovat hajautettuja järjestelmiä, joita ohjaa hallintakehys ja jotka mahdollistavat turvalliset ja luotettavat transaktiot osallistujien välillä. Ehkäpä se on juuri sitä, mitä Mikkokin tuossa sanoi. Jos data-avaruuksista sanoo vielä muutaman sanan, niiden arvoa rakennetaan yhdessä muiden kanssa, kun data liikkuu automaattisesti toimijalta toiselle ja data-avaruudet toimivat tällaisen yhteistyön mahdollistajana.

Voisi ajatella, että esimerkiksi erillisten Excel-tiedostojen tai käyttöliittymien määrä vähenee ja manuaalinen käsityö vähenee. Parhaimmillaan data-avaruudet voivat tuoda kilpailuetua ja jopa uusia liiketoimintamahdollisuuksia. On kuitenkin hyvä muistaa, etteivät data-avaruudet itsessään ratkaise asioita. Vasta kun data virtaa työkaluihin ja päätöksentekoon, se mahdollistaa aidon hyödyntämisen. Datan tulkinta jää edelleen data-avaruuden ulkopuoliseksi tehtäväksi, joko ihmisälyn tai vaikkapa tekoälyn

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

hoidettavaksi. Tällaisen täydennyksen halusin vielä nostaa Mikon puheenvuoroon. Datalla energiansäästöä -projektissa energiadatan ekosysteemissä tavoitteemme on käynnistää taloyhtiöiden energiansäästöä tukeva ekosysteemi, joka mahdollistaa datapohjaisten tuotteiden ja palveluiden tehokkaamman kehittämisen ja käyttöönoton.

Tarkemmin sanottuna tarkoitus on yhdistää niin sanottuja perusdatan tarjoajia ja tuottajia, kuten sähköyhtiöitä, kaukolämpöyhtiöitä ja erilaisia rekistereitä, esimerkiksi alustat tai palveluntarjoajien kanssa. Kokonaisuudessa voi olla mukana isännöinnin käyttämiä järjestelmiä tai muita datan yhdistämis- tai rajapintapalveluja sekä kaupallisia kulutus-seurantapalveluja tarjoavia yrityksiä. Mukana on myös isännöintiyrityksiä ja muita kiinteistöalan toimijoita, kuten kiinteistöhuoltoa, sekä koulutuspalvelujen tarjoajia.

Aika laajalla skaalalla pyritään siis yhdistämään eri toimijoita. Yhteistyö on tässäkin keskiössä, ja tavoite on, että ekosysteemissä kaikki voittavat ja kaikki saavat siitä oman lisäarvonsa nykyiseen toimintaansa. Eli ei ihan helppo tavoite, mutta vahvasti sitä kohti ollaan menossa. Tällä hetkellä toimijaverkostoja ja ratkaisuja on kartoitettu, ja kartoitusta tehdään edelleen.

Tavoitteena on luoda ajantasainen tilannekuva datapohjaisista energiaratkaisuista eli tuoda läpinäkyvyyttä olemassa olevaan markkinaan. Tämän vuoden aikana on tarkoitus painaa kunnolla kaasua tämän osalta viemään tätä kehitystyötä eteenpäin. Meillä on hankkeessa webinaareja, ja viimeisimmässä Teemu Lehtinen avaa data-avaruuskokonaisuuksia ja sitä, miten Datalla energiansäästöä -hankkeessa data-avaruuksia on tarkoitus hyödyntää. Suosittelen sen katsomista. Se löytyy joko TIEKEN YouTube-kanavalta tai TIEKEN verkkosivuilta kohdasta Hankkeet ja sieltä Datalla energiansäästöä. Seuraavana työpöydällä on lähteä rakentamaan yhteisesti sovittuja periaatteita energiadatan jakamiseen. Jos haluaa mukaan tähän työhön, olkaa ilman muuta rohkeasti yhteydessä. Se ei vielä velvoita mihinkään, mutta voi mahdollistaa sitäkin enemmän. Voi laittaa minulle esimerkiksi sähköpostia, niin lähdetään yhdessä miettimään jatkokuvia.

Jaana Mäkelä

Okei. Jos tuosta vedetään yhteenveto, niin yhteistyötä on syntynyt, ja jos ei vielä ihan täydellä voimalla, niin ainakin tänä vuonna sitä syntyy lisää. Kysyn sinulta vielä, Marko, tekoälyn roolista. Olet maininnut jossain yhteydessä, että edellä mainitussa projektissa kehitetään myös tekoälyyn liittyviä ratkaisuja tai ainakin huomioidaan tekoälyn mahdollisuuksia. Kerro lyhyesti, mikä tekoälyn rooli hankkeessa on.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Marko Mikkonen

Kyllähän lähes kaikessa nykyään taitaa tekoälyllä jonkinlainen rooli olla. Kun isännöintiyriyten kanssa on käyty keskusteluja ja järjestetty muun muassa Työterveyslaitoksen johdolla työpajoja, niin siellä tekoäly ja sen mahdollisuudet ovat tulleet esiin ja herättäneet paljon pohdintaa. Täytyy kuitenkin sanoa, että ehkä meillä tekoäly ei ole keskiössä tai kaikkein tärkein asia, mutta se huomioidaan tarpeen mukaan.

Hankkeessa on tulossa monenlaisia tuotoksia, ja toteutetaan muun muassa pilottitoteutus tästä data-avaruudesta sekä visualisointiratkaisu, joka kokoaa eri taloyhtiödataa visuaaliseen ja vertailtavaan muotoon. Vertailudata on siinä avainasemassa, eli miten juuri minun hallinnoimani taloyhtiö vertautuu energiankulutuksessa muihin vastaaviin. Lisäksi on tarkoitus tuottaa vuosikelloon pohjautuva energiatoimintamalli, jonka tavoitteena on tehostaa ja kehittää isännöintitoimistojen työprosesseja. Tarkoituksena on, että hankkeessa tehtävät dataratkaisut tukevat arjen työtä eivätkä kuormita sitä lisää. Eli kyllä tekoälyllä on roolinsa, mutta se on enemmän välillinen kuin varsinainen ydinasia, jota tällä hetkellä ensisijaisesti edistetään.

Jaana Mäkelä

Niin, se on yksi työkalu muiden joukossa. Sitten siirrytään todella isoon ja tärkeään asiaan eli dataregulaatioon, jota jo Mikko, sivusitkin aikaisemmin. Penkaistaan sitä nyt vähän enemmän. Kerro, Mikko, mikä on keskeisin regulaatio, joka liittyy datatalouteen?

Mikko Eloholma

Regulaatiota on paljon, ja termi dataregulaatio tarkoittaa sellaista lainsäädäntöä, joka liittyy suoraan dataan. Otetaan esimerkiksi tietosuojalainsäädäntö GDPR, joka on useimmille tuttu ja monille myös työtehtävien kautta hyvinkin tuttu.

Tietosuojalainsäädäntö keskittyy henkilötietojen suojaamiseen, eli tietosuoja viittaa nimenomaan henkilötietojen suojaamiseen. Teilläkin on tässä Hippos Dataekosysteemissä terveyteen liittyvää dataa ja tietoa. Siinä esimerkiksi tietosuojalainsäädäntö astuu hyvin keskeiseen rooliin, koska terveyteen liittyvät tiedot on

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

tietosuojalainsäädännössä määritelty erityisesti henkilötietoryhmiksi, eli tiedoiksi, joita tulee käsitellä erityisen huolellisesti.

Tässä on kyse siitä, että halutaan suojata ihmisten yksityisyyttä ja oikeutta päättää heitä itseään koskevasta tiedosta, josta heidät voi tunnistaa. Mutta toisaalta myös tekijänoikeuslainsäädäntö liittyy tähän. Sitä ei ehkä aina mielletä datajuridiikaksi, mutta kyllähän se on sitä. Ajankohtainen esimerkki on keskustelu siitä, kun tekoälymalleja koulutetaan verkosta löytyvällä datalla. Siinä on keskusteltu siitä, onko mukana ollut taiteilijoiden tekemiä teoksia ja miten tekijänoikeudet on huomioitu.

Haluan korostaa sitä, että hyvin moni juridinen kysymys liittyy nykyään datan hyödyntämiseen tavalla tai toisella. Jos katsotaan ajankohtaista tilannetta, EU:lta on viime vuoden aikana tullut merkittäviä datasäädöksiä. Ne eivät tule kerralla kokonaisuudessaan voimaan kaikille yrityksille, vaan niitä aletaan soveltaa asteittain. Viime vuoden aikana erityisesti EU:n tekoälyasetus ja data-asetus ovat olleet esillä, ja niiden osia on alettu soveltaa voimakkaasti. Ne ovat lainsäädäntöä, jota tulee jo noudattaa, ja ne koskevat myös pk-yrityksiä sekä ylipäätään kaiken kokoisia yrityksiä.

Tekoälyasetus koskee erilaisia tekoälyjärjestelmiä ja niiden hyödyntämistä EU:n alueella. Sen ytimessä on riskiluokittelu, eli tekoälyä hyödyntävän tahon pitää itse arvioida käytön riskit. Riskit jakautuvat eri tasoille, ja sen mukaan, kuinka riskialtista käyttö on, pitää ottaa käyttöön tiettyjä toimenpiteitä. Suuremman riskin käyttöä on esimerkiksi tekoälyn hyödyntäminen rekrytointin apuna tai opiskelijoiden arvioinnissa.

On helppo ymmärtää, että tällaiseen käyttöön voi sisältyä riskejä, koska siinä tehdään ihmisten tulevaisuutta koskevia merkittäviä päätöksiä. Jos tekoälyä hyödynnetään varomattomasti, seuraukset voivat olla epäeettisiä. Siksi läpinäkyvyys on tärkeää: pitää myös ymmärtää, miten tekoäly toimii. Data-asetus puolestaan liittyy hyvin kiinteästi datan jakamiseen ja keskittyy erityisesti verkkoon kytkettävistä laitteista saatavaan dataan. Juuri tämä on ehkä sellainen yritysosa-alue, johon haluan tässä keskittyä. Näistä verkkoon kytketyistä laitteista saatavaa dataa tulee nyt avata aiempaa enemmän myös muille toimijoille. Verkkoon kytketty laite voi olla esimerkiksi älykello, joka kerää ihmisen terveystietoja.

Se voi olla myös hissi, joka lähettää huoltoyhtiölle tietoa siitä, onko hissi menossa epäkuuntoon. Se voi olla traktori tai mikä tahansa muu verkkoon yhdistetty laite. Jos alkaa miettiä, kuinka moni kodin laite on nykyään verkossa, lista on pitkä. Tähän asti näistä laitteista saatava data on mennyt lähinnä valmistajalle, joka analysoi sitä, ja mahdollisesti käyttäjälle, joka saa siitä jonkinlaista tietoa. Jatkossa sitä dataa pitää avata myös

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

kolmansille osapuolille. Esimerkiksi yritykselle, joka haluaisi huoltaa muiden valmistajien älypölynimureita, pitää voida avata tähän liittyvää dataa. Tämä avaa laitteista saatavaa dataa muillekin toimijoille ja mahdollistaa uudenlaista liiketoimintaa, kuten huolto- ja analyysipalveluita. Samalla se purkaa monopoliasetelmaa datan ympäriltä. Tämä on yksi data-asetuksen keskeisiä osa-alueita. Nämä kaksi nostaisin nyt hyvin ajankohtaiseksi EU-lainsäädännöksi.

Jaana Mäkelä

Hyvä. Kerroit, mitä se velvoittaa, mutta jos ajattelee data-asetusta mahdollisuuksien näkökulmasta, niin mitä se mahdollistaa?

Mikko Eloholma

Se mahdollistaa juuri datan paremman saatavuuden, nimenomaan sellaisille toimijoille, jotka eivät ole aiemmin saaneet sitä käyttöönsä. Jos käytetään tätä älykästä pölynimuriesimerkkiä, voi ajatella, että aiemmin laitteesta saatava data on ollut valmistajalla, mutta nyt myös muilla yrityksillä on mahdollisuus saada sitä käyttöönsä.

Tämä voi mahdollistaa sen, että ne pystyvät tarjoamaan laitteisiin liittyviä lisäarvopalveluita. Ilmeisimpiä esimerkkejä ovat korjaus- ja huoltopalvelut. Toisaalta, jos laitteet keräävät esimerkiksi huoneistosta pohjapiirustustietoa tai muuta vastaavaa, puhutaan jo hyvin sensitiivisestä tiedosta, jolloin tietosuoja nousee tärkeään rooliin.

Tästä datasta voi kuitenkin syntyä myös uusia lisäarvopalveluita. Mahdollisuudet liittyvät siis juuri datan avaamiseen. Laajemminkin datajuridiikassa haetaan usein tasapainoa kahteen suuntaan. Toisaalta on selvää, että tietoa halutaan suojata, erityisesti sensitiivistä tietoa tai sellaista tietoa, jota jokin taho omistaa. Toisaalta tietoa halutaan myös jakaa, jotta siitä ei olisi hyötyä vain yhdelle osapuolelle, vaan jotta se mahdollistaisi yhteistä hyötyä ja talouskasvua, kun muutkin yritykset voivat hyödyntää sitä. Tässä ovat mukana sekä tietojen suojaaminen ja omistusoikeuden turvaaminen että toisaalta esimerkiksi data-asetuksen tavoite mahdollistaa palveluita myös niille yrityksille, jotka eivät ole valmistaneet kyseisiä laitteita.

Jaana Mäkelä

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Kyllä, juuri näin. Jotta tuo edellä mainittu olisi mahdollista, se vaatii erilaisia sopimuksia. Olen ymmärtänyt, että TIEKellä on myös sopimuspalveluita tai sopimuspohjapalveluita. Aika moni sopimus ja dokumentti ohjaa tätä kokonaisuutta. Marko, kerrotko vähän lisää siitä, mitä tämä käytännössä tarkoittaa ja mitä hyötyä tällaisesta palvelusta on?

Marko Mikkonen

Mielelläni. Me tosiaan uudistimme ICT-sopimusohjat-palvelua hiljattain. Tavoitteena oli tuoda mainitsemasi hyödyt entistä paremmin esiin sivustolla. Käytännössä kyseessä on TIEKEN palvelu, joka sisältää laajan valikoiman erilaisia muokattavia sopimusohjia ja malleja sekä suomeksi että englanniksi. Sopimusohjat ovat käytännössä Word-muotoisia asiakirjaluonnoksia tai muistilistoja, jotka auttavat erilaisissa sopimustilanteissa ja käyttötarkoituksissa.

Ne on tarkoitettu pääasiassa ICT-alan yrityksille ja organisaatioille, mutta ne soveltuvat hyvin myös muiden toimialojen käyttöön. Mukana on monille aloille sopivia sopimusluonnoksia, kuten esimerkiksi työsuhdeohjia tai osakassopimuksia. Jos pitäisi kiteyttää TIEKEN ICT-sopimusohjien keskeisimmät hyödyt yrityksille ja organisaatioille, nostaisin esiin viisi asiaa.

Ensinnäkin ne säästävät aikaa, vaivaa ja kustannuksia, koska valmiit sopimusohjat nopeuttavat sopimusten valmistelua ja koko sopimusprosessia sekä vähentävät tarvetta ulkopuolisten lakipalveluiden käyttöön.

Toiseksi palvelun vahvuus on sen monipuolisuus: tarjolla on laaja valikoima liikejuridiikkaan liittyviä ohjia ja muistilistoja sekä dokumentteja keskeisiin yritystoiminnan sopimustilanteisiin.

Kolmanneksi korostaisin mukautettavuutta, sillä ohjat ovat helposti muokattavissa erilaisiin tarpeisiin ja käyttötarkoituksiin, ja ne sopivat niin pienille kuin suuremmillekin yrityksille ja organisaatioille.

Neljänneksi kyse on riskienhallinnasta: sopimusohjat vähentävät juridisia riskejä ja tulkintaeroja sopimusneuvotteluissa, kun tärkeät ehdot ja velvoitteet tulevat huomioituiksi.

Viidentenä nostaisin esiin ammattimaisuuden ja luotettavuuden. Juristikumppanimme Fondia on laatinut palvelun sopimusohjat ja dokumentit. Näihin viiteen kohtaan kiteyttäisin palvelun keskeiset hyödyt.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jaana Mäkelä

Kyllä. Jos ajattelee, että sekä regulaatio että sopimusasiat voivat olla vaikeita ottaa haltuun nopeasti, tällaisesta palvelusta on varmasti hyötyä. Kun asiaa on jo pengottu näin perusteellisesti, sitä kannattaa hyödyntää. Kerro vielä lyhyesti, millaisia datasopimus-pohjia olette laatineet. Mainitsit muun muassa työsuhdepohjat, mutta teillä on varmasti muitakin. Mitä ne ovat?

Marko Mikkonen

Palvelussa on kaikkiaan lähes 380 muokattavaa ICT-sopimus pohjaa, joista yli 150 on suomeksi ja yli 220 englanniksi, eli kyse on varsin kattavasta kokonaisuudesta. Jos pureudutaan tarkemmin datasopimukseen, palveluun on hiljattain lisätty uusia datasäädökseen liittyviä pohjia. Mukana on esimerkiksi datankäytösopimus käyttäjän ja haltijan välillä. Se on tarkoitettu tilanteeseen, jossa tuotteen käyttäjä antaa käytössä olevan tuotteen tai palvelun datan haltijayhtiön tai valmistajayrityksen käyttöön.

Toinen on datankäytösopimus käyttäjän ja vastaanottajan välillä. Se on suunniteltu tilanteeseen, jossa tuotteen tai palvelun käyttäjä antaa tai siirtää tuottamansa datan vastaanottajayhtiön käyttöön. Kolmantena on hiljattain lisätty datan siirtosopimus, jossa määritellään datan haltijan ja vastaanottajan välisiä ehtoja esimerkiksi tilanteessa, jossa datan haltijayhtiö antaa tuotekäyttäjien tuotedataa vastaanottajayhtiön käyttöön.

Näiden lisäksi palvelussa on tarkistuslista datasäädökseen liittyviin sopimukseen. Se toimii muistilistana siitä, mitä vähintään tulee ottaa huomioon yritysten välisissä sopimusjärjestelyissä, jotka liittyvät datasäädökseen. Lisäksi mukana on muistilista pilvipalvelu-datan siirtotilanteisiin, joissa käyttäjä vaihtaa pilvipalveluntarjoajaa. Eli vaihtoehtoja on monenlaisia. Näihin kannattaa tutustua tarkemmin ICT-sopimus pohjat-palvelussa.

Jaana Mäkelä

Tämä on tärkeä asia siksi, että kuten juuri puhuimme Mikon kanssa regulaatiosta, sopimusasiatkaan eivät saisi muodostua esteeksi datatalouden edistämiseksi. On hyvä tietää, että taustatyötä on jo tehty näin paljon. Siirrytään sitten datatalouden potentiaaliin. Olemme sivunneet sitä tässä keskustelussa jo useita kertoja, mutta nyt haluaisin

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

johdattaa teidät Hippos Dataekosysteemi -hankkeen ytimeen, eli terveyteen, hyvinvointiin ja liikuntaan sekä niillä aloilla syntyvään dataan. Millaisena te näette datatalouden potentiaalin juuri näillä osa-alueilla?

Mikko Eloholma

Potentiaali on todella suuri. Minun on henkilökohtaisesti helppo ymmärtää se jo siitä, miten paljon tavallinenkin älykello on tuonut omaan elämään uutta tietoa. Sen avulla näen esimerkiksi, miten olen nukkunut viime kuukauden aikana, millaisia sykearvoni ovat ja mitä sykevälivaihtelu tarkoittaa. Aiemmin en edes tiennyt koko termiä, mutta nyt olen oppinut, mitä se kertoo hyvinvoinnista.

Kun terveyttä ja hyvinvointia mittaava teknologia on kehittynyt ja tullut edullisemmaksi ja helpommin saatavaksi, terveyteen liittyvää dataa syntyy ja tulee näkyväksi paljon enemmän kuin ennen. Aiemmin sanoin jo, että dataa on paljon, mutta aina ei ole helppoa tunnistaa, mikä siitä on aidosti tärkeää ja arvokasta. Terveyteen liittyvä data on kuitenkin poikkeuksellisen kiinnostavaa, koska se liittyy suoraan ihmisten hyvinvointiin.

Ihmiset haluavat voida paremmin ja ennaltaehkäistä sairauksia, joten on ymmärrettävää, että tämän alueen palveluille on jatkuvaa kysyntää. Potentiaalia on esimerkiksi suorituskyvyn seurannassa, sairauksien varhaisessa tunnistamisessa ja ennaltaehkäisyssä sekä erilaisissa hyvinvointia tukevista palveluista. Uskon, että tämä alue kasvaa voimakkaasti paitsi teknologian kehityksen myös siksi, että omaan terveyteen liittyvä tieto kiinnostaa ihmisiä erityisen paljon. Ihmiset ovat myös valmiita maksamaan palveluista, jotka tuovat heille lisäarvoa oman hyvinvoinnin ymmärtämisessä ja edistämässä.

Jaana Mäkelä

Miten sinä, Marko, näet tämän? Millainen potentiaali Hippos Dataekosysteemin ytimessä olevassa terveyteen, hyvinvointiin ja liikuntaan liittyvässä datassa on?

Marko Mikkonen

Lyhyesti voisi sanoa, että potentiaali on erittäin suuri. Terveyteen, hyvinvointiin ja liikuntaan liittyvä data koskettaa käytännössä jokaista meistä, ja lisäksi sitä syntyy jatkuvasti

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

useista eri lähteistä, kuten Mikko tuossa totesi. Täytyy myös sanoa, että henkilökohtaisesti pidän tätä yhtenä datatalouden kiinnostavimmista alueista. Tämä data liittyy sekä yksilöiden hyvinvointiin että laajemmin yhteiskuntaan ja sen kustannuksiin. Siksi näen potentiaalin erittäin merkittävänä.

Jaana Mäkelä

Sitten lähdetään vähän visioimaan. Toivommehan koko Suomen tasolla, että yritykset pääsevät lentoon ja syntyy uusia menestystarinoita niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Jos ajatellaan näitä edellä mainittuja osa-alueita, niistä kertyvää dataa sekä sen myötä syntyvää lisäarvoa ja liiketoimintaa, niin millainen voisi olla tällainen yrityksen menestystarina Suomessa ja maailmalla?

Marko Mikkonen

Tämä onkin haastava kysymys. Kun olemme tänään puhuneet datan jakamisesta, ekosysteemeistä ja energiatehokkuudesta, lähtisin itse jatkojalostamaan liiketoimintaa, joka yhdistää näitä teemoja. Uskon, että tulevaisuuden menestyvät liiketoimintamallit perustuvat yhä enemmän dataan sekä sen jakamiseen ja hyödyntämiseen.

Mikko Eloholma

Ajattelen Hippos Dataekosysteemiä niin, että terveyden, hyvinvoinnin ja liikunnan alueella datataloudessa on todella suuri potentiaali ja myös paljon kiinnostusta asiakkaiden ja yksilöiden näkökulmasta. Samalla alueella on kuitenkin myös hyvin perustavanlaatuisia haasteita.

Keskeinen kysymys on, miten dataa voitaisiin jakaa eri toimijoiden välillä, myös yritysten ja julkisen sektorin kesken. Tämä ei ole pelkästään tekninen tai sopimuksellinen haaste, vaan siihen liittyy myös sääntelyä, erityisesti tietosuojalainsäädäntöä. On ratkaistava, miten dataa voidaan jakaa tavalla, joka kunnioittaa ihmisten tietosuojaa ja oikeuksia.

Olennaista on, että terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää dataa voidaan hyödyntää niin, että ne ihmiset, joiden tietoja käsitellään, myös hyötyvät siitä ja voivat hyväksyä datan käytön hyvällä mielellä. Samalla datan tulisi hyödyttää yrityksiä ja julkista sektoria,

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

esimerkiksi mahdollistamalla parempaa hoitoa, parempaa palvelua ja laajempaa analyysia siitä, miten ihmiset voivat. Jos onnistumme kehittämään toimintamalleja, joissa datan jakaminen on mahdollista tietosuojaa kunnioittavalla tavalla, näen tällä alueella erittäin paljon potentiaalia.

EU-tasolla mahdollisuuksia lisää se, että yhteinen sääntely pyrkii luomaan samat pelisäännöt eri jäsenmaihin. Periaatteessa jos jokin ratkaisu toimii Suomessa, sen pitäisi olla mahdollista toimia myös muualla EU:ssa. Tämä tuo mukaan myös kansainvälisen kasvun mahdollisuuden. Lisäksi on nähty, että EU:ssa kehitetty sääntely, kuten GDPR, vaikuttaa usein myös laajemmin maailmalla. Tässä teemassa yhdistyvät siis suuri kiinnostus terveyden edistämiseen ja toisaalta huoli yksityisyydestä. Jos näiden välille löydetään hyvä tasapaino, potentiaalia on todella paljon.

Jaana Mäkelä

Kyllä, olemme tässä hankkeessa itsekkin samaa mieltä, ja viittasitkin tässä myös asian yhteiskunnalliseen merkittävyyteen. Siirrytään seuraavaksi vastuullisuusteemaan. Korkeakouluilla on suorastaan velvollisuuskin toimia vastuullisesti ja noudattaa mahdollisimman hyviä vastuullisuusperiaatteita. Miten te näette, että dataa voidaan hyödyntää nimenomaan vastuullisuuden edistämisessä yhteiskunnassa?

Mikko Eloholma

Tämä on todella tärkeä kysymys. Vastuullisuudesta ja etiikasta puhuttaessa huomio kiinnittyy helposti vain riskeihin ja siihen, miten niitä voidaan välttää. Minusta olisi kuitenkin tärkeää tarkastella asiaa kahdesta näkökulmasta: toisaalta siitä, miten voidaan vähentää haittoja, ja toisaalta siitä, miten voidaan lisätä hyvää. Voisi puhua jopa siitä, miten pienennetään jalanjälkeä ja kasvatetaan kädenjälkeä. Tätä näkökulmaa on tuotu esiin myös datavastuullisuuden työkaluissa sekä Green ICT -työssä, jossa painotus on erityisesti ympäristövastuussa.

Jos ajatellaan ympäristövastuuta, on helppo nähdä molemmat puolet. Aina kun käsittelemme suuria datamääriä tai käytämme esimerkiksi tekoälymalleja videoiden tuottamiseen, sillä on ympäristövaikutuksia, koska se kuluttaa paljon energiaa. Toisaalta datan hyödyntämisellä voi olla myös myönteisiä vaikutuksia: voimme esimerkiksi tehdä asioita etänä, jolloin matkustamisen tarve vähenee. Siten digitalisaatio ja datan

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

hyödyntäminen voivat joissakin tilanteissa myös pienentää kokonaisvaikutuksia verrattuna vaihtoehtoiisiin toimintatapoihin.

Laajemmasta, sosiaalisesta näkökulmasta ajatellen data voi mahdollistaa myös parempia palveluita. Jos meillä on ihmisistä ajantasaisempaa ja tarkempaa tietoa, voimme tarjota heille esimerkiksi parempaa hoitoa. Podcastin alussa taisin jo mainita, että yksi datatalouden keskeisiä liiketoimintamalleja on personointi. Monet sosiaalisen median palvelut perustuvat siihen, että sisältöä personoidaan käyttäjille. Terveystieteessä tämä personointi voi kuitenkin tarkoittaa parempaa ja yksilöllisempää hoitoa. Kun tietoa on enemmän ja se on tarkempaa, voidaan tarjota vaikuttavampia ja samalla vastuullisempia palveluita. Näin ajateltuna datatalous ja datan hyödyntäminen eivät pelkästään aiheuta eettisiä kysymyksiä, vaan voivat myös mahdollistaa vastuullisempaa toimintaa.

Jaana Mäkelä

Miltä tämä kuulostaa sinun mielestäsi, Marko?

Marko Mikkonen

Kuulostaa hyvin perustellulta. Datalla on keskeinen rooli monissa vastuullisuuteen liittyvissä kysymyksissä, niin ympäristövastuun, sosiaalisen vastuun kuin taloudellisenkin vastuun näkökulmasta. Mielestäni yksi datan tärkeimmistä hyödyistä on se, että sen avulla vaikutuksia voidaan tehdä näkyviksi ja mitattaviksi. Esimerkiksi ympäristövastuun puolella datan avulla voidaan mitata, seurata ja vähentää ympäristövaikutuksia, kuten hiilijalanjälkeä tai resurssien käyttöä.

Vastuullisuus on kuitenkin laaja kokonaisuus, ja sitä voidaan edistää monesta suunnasta. Esimerkiksi vastuullisen digitalisaation ympärillä tarjotaan kiertotalouteen liittyviä osaamismerkkejä, datavastuullisuuden valmennusta sekä Green ICT -verkoston toimintaa, joka edistää kestävästä ICT-kehitystä ja kiertotaloutta. Näen siis, että datan merkitys vastuullisuuden tukena on hyvin laaja ja käytännöllinen.

Jaana Mäkelä

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Kiitoksia. Otan tähän loppuun vielä visiointiin liittyvän kysymyksen. Jos laitetaan mielikuvitus lentoon ja ajatellaan vuotta tästä hetkestä eteenpäin, mitä teidän mielestänne datataloudessa on tapahtunut tuon vuoden aikana?

Mikko Eloholma

Tulevaisuuden ennakointi on tunnetusti vaikeaa. Voisin kuitenkin vastata tästä TIEKEN toiminnan näkökulmasta. Meillä on käynnissä datahanke Datatalousosaamisen vastuullista kilpailukykyä, jossa olemme Uudenmaan valmistavan teollisuuden ja ICT-yri-tysten kanssa käynnistämässä dataekosysteemejä.

Tavoitteena on auttaa näitä ekosysteemejä tunnistamaan ne tavat, joilla datan hyödyntäminen on kaikkia osapuolia hyödyttävää ja sellaista, mitä kukaan toimijoista ei voisi tehdä yksin. Tarkoitus on siis löytää toimivia malleja fiksulle datan jakamiselle. Sanoisin, että vuoden päästä nämä asiat ovat menneet eteenpäin, ja olemme myös pystyneet valmentamaan yrityksiä aiheesta entistä enemmän. Tämä projekti päättyy vuoden lopussa. Marko toimii puolestaan projektipäällikkönä Datalla energiansäästöä -hankkeessa. Jos keskitytään kiinteistöjen energiadataan, voisin heittää tästä pallon Markolle, joka voi jatkaa myös laajemmasta visioinnista.

Marko Mikkonen

Omassa visiossani vuoden päästä data-avaruudet ovat siirtyneet piloteista laajempaan käyttöön siten, että useat toimialat sekä Suomessa että EU-tasolla ovat ottaneet niitä käyttöön. Näissä ratkaisuisissa organisaatiot jakavat dataa turvallisesti ja hallitusti kumppaneidensa kanssa. Toivon myös, että Datalla energiansäästöä -hankkeessa ja Data Step -hankkeessa on päästy siihen, että energia-alan yritykset ja muut toimijat jakavat dataa yhtenäisten standardien mukaisesti.

Lopuksi toivon laajemminkin, että yritykset ovat oppineet hyödyntämään nykyistä paremmin ekosysteemidataa täysin uusien palveluiden ja liiketoimintamallien kehittämisessä ja että ne ovat jo rohkeasti lähteneet rakentamaan uutta tämän pohjalta. Sen myötä toivon, että syntyy myös uusia työpaikkoja ja että Suomen talous saadaan jälleen kestäväan kasvuun.

Euroopan unionin
osarahoittama

KESKI-SUOMEN LIITTO

JYVÄSKYLÄ

KIHU

jamk

Jaana Mäkelä

Tätä me varmasti kaikki toivomme. Onnea ja menestystä Suomelle ja kaikille yrittäjille, jotka rohkaistuvat tarttumaan datatalouteen, siitä syntyvään arvonluontiin ja kasvavaan liiketoimintaan. Iso kiitos, Mikko ja Marko. Oli todella mielenkiintoista keskustella kanssanne näistä erittäin ajankohtaisista asioista. Jatketaan keskustelua. Hyvä kuulija, voit seurata podcastejamme verkkosivuillamme Hippos Dataekosysteemi / JAMK. Kiitos, että kuuntelit.